

Strategisen kulttuurin teoria

Avain Venäjän turvallisuuspolitiikan ymmärtämiseen?

YTT Katri Pynnöniemi

Apulaisprofessori

Venäjän turvallisuuspolitiikan Mannerheim yhteisprofessori

Helsingin yliopisto ja Maanpuolustuskorkeakoulu

Sotatieteiden päivät 5/2018, MPKK

ZAPAD-81 (WEST-'81)

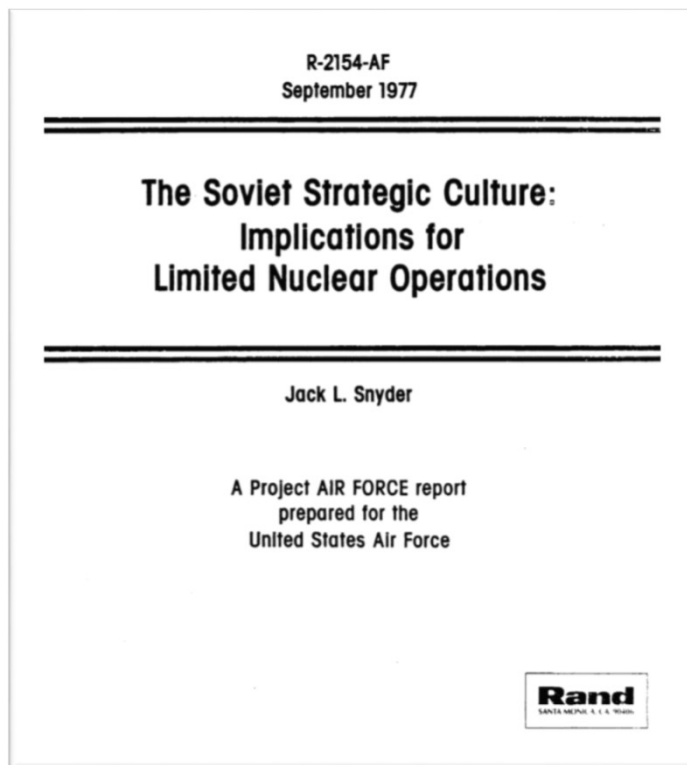
Rarely have Soviet major e
Western Press. Rarely has the
However, the Western attention
of the exercise with the first
the exercise and the violation
political issues, important as
exercise seems to have escaped

The exercise, named ZAPAD
decade. Initi

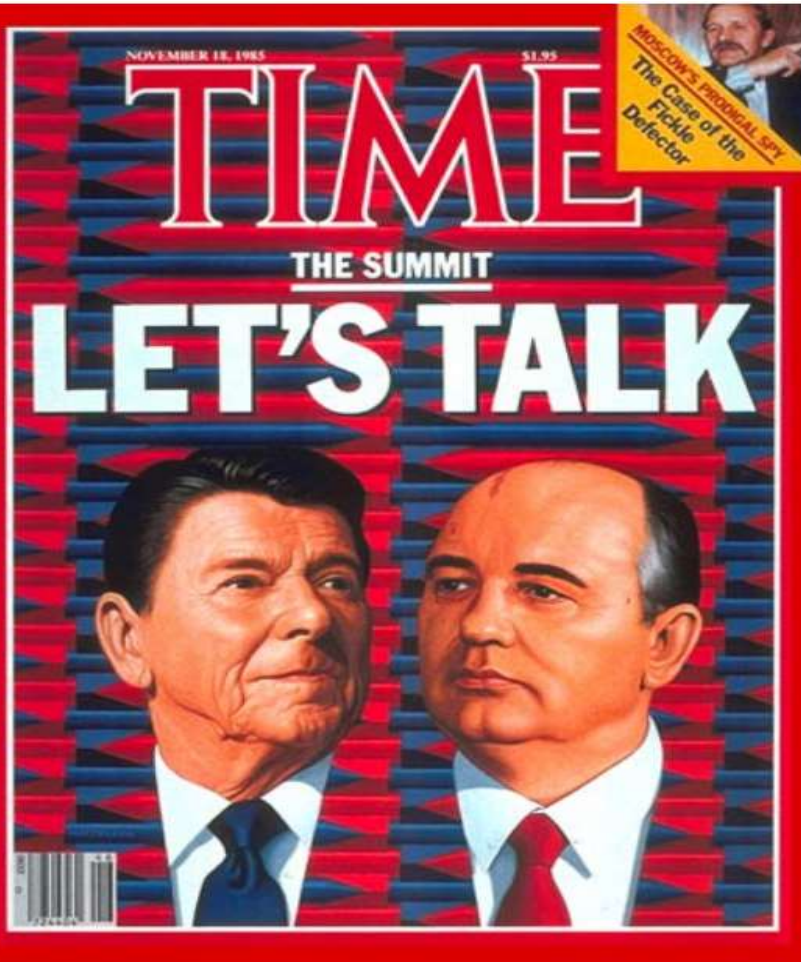
CNA (Center for Naval Analysis) 1980':

- Yhtä paljon mielipiteitä kuin analyytikoita, ei merkkejä näkemysten lähentymisestä;
- Ongelman taustalla puutteellinen metodologia, jonka puitteissa tulkintoja lehdistöaineistosta tehdään;
- **Keskustelu Neuvostoliiton sotilasdoktriinista on sekavaa koska tutkijat eivät pääse yksimielisyyteen edes siitä miksi ovat eri mieltä.**

Strategisen kulttuurin teoria (Theory of strategic culture, 1977)

- **Strateginen kulttuuri:** yleiset uskomukset, asenteet, käyttäytymismallit muodostavat yhtenäisen ajattelumallin. Sen puitteissa muodostuu tilanne/uhkakuva.
- **Väite:** Neuvostoliittolainen strategia suosii yksipuolisia strategioita, yhteistyöhön perustuvien ja vahinkoja välttämään pyrkivien vaihtoehtojen sijaan.
- **Johnston kritiikki (1995):** kulttuurin käsite liian laaja, oletus yhdenmukaisesta ajattelumallista, **kulttuurin ohjaava merkitys jää osoittamatta**

Strateginen kulttuuri = strateginen kommunikaatio

- Virallisen politiikan hyödyntäminen yleisön ja vastapuolen harhauttamisessa (strategic deception)
- Valintoja ohjaa poliittisen eliitin intressit 'yhtenäisen kulttuurin' sijaan
- **2 tulkintaa:** 1) omintakeinen uhkakuvamalli ohjaa päätöksiä 2) uhkakuvamallien samankaltaisuus vähentää 'strategisen kulttuurin' erityispiirteiden merkitystä.

Lähde: time.com, 11/2985.

Kuva: pixabay.com, mk.ru, 15.3.2018

Bellamy (1990): Vallankumouksen juhluvuonna 2017 NL lähettää retkikunnan Marsiin.

Putin (2018): Venäjä lähettää retkikunnan Marsiin 2019.

Aivan valtiomme syntyhetkistä lähtien, maamme on tuomittu olemaan suurvalta avaruudessa. Tämä on seurausta venäläisestä kansanluonteesta, joka katsoo asioita globaalissa mittakaavassa ja on valmis uhraamaan elämänsä idean vuoksi.

[Käsite] Venäläinen avaruus ei viittaa vain kotimaiseen raketti- ja avaruusteknologiaan, vaan sillä tarkoitetaan kansallista itseymmärrystä, venäläistä maailmaa (*Russkii mir*). Venäjä ei voi elää ilman unelmaa tuntemattoman avaruuden valloittamisesta.

Dmitry Rogozin, Rossiiskaya gazeta, 11.4.2014

Käännös lyhentäen

Lähde: Russian military archive, UK, Shrivenham.

Konstruktivistinen käänne 1990-luvulla

Strateginen kulttuuri ”symbolien järjestelmä”
(Alistair Johnston, 1995) > vaihtoehtoja rajaava

I Paradigma (tilannekuvan lähtöoletukset)

- Onko sota väistämätöntä vai poikkeama?
- Miten uhkakuvat määritellään (zero-sum vai positive-sum)?
- Koetaanko voimapolitiikka käyttökelpoisena välineenä poliittisten tavoitteiden ajamisessa?

II Olettamukset, jotka ohjaavat operaationaalisen tason päätöksentekoa

Strategisen kulttuurin muutos (Lantis 2006)

Muutosajureita

- Ulkoinen shokki haastaa näkemykset ja aiemmat historian tulkinnat
- Strategisten periaatteiden väliset ristiriidat: poliittinen järjestelmä joutuu mahdottomien valintojen eteen
- Poliittisten päättäjien (eliitin) välinen sopimus tilannekuvasta muuttuu.

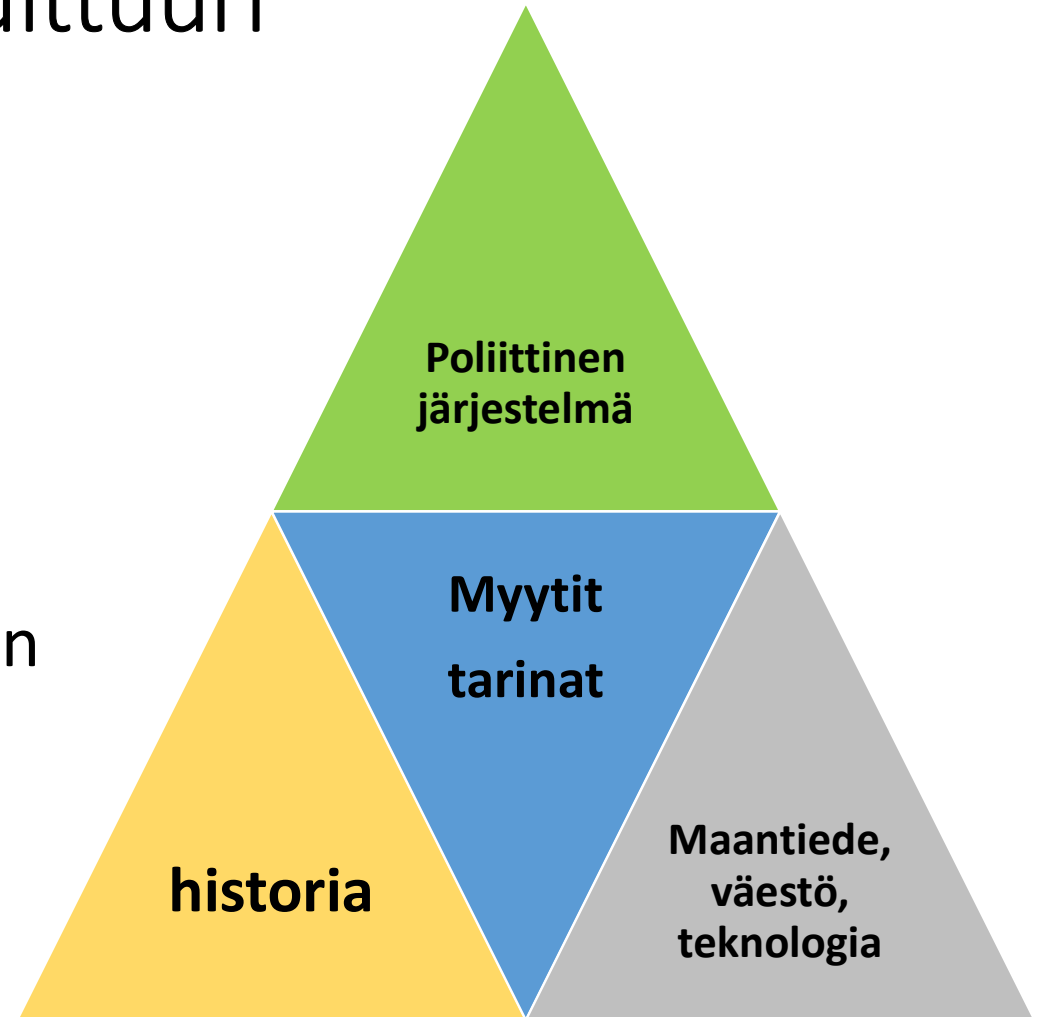
Venäjän sotilasdoktriinin (2000) mukaan maan sotilaallinen turvallisuus voidaan taata:

Rakentamalla demokraattinen oikeusvaltio, toimeenpanemalla sosioekonomisia uudistuksia, vahvistamalla yhdenvertaista kumppanuutta, keskinäistä yhteistyötä ja hyviä naapuruussuhteita kansainvälisissä suhteissa, luomalla yhteinen ja kaikenkattava kansainvälisen turvallisuusjärjestelmä, sekä lujittamalla yleismaailmallista rauhaa.

Venäjän strateginen kulttuuri

Ajattelun raamit

- Uhkakuvat: zero-sum
- Voiman käytön legitimointi (aktiivinen puolustus)
- Suurvalta status vahvan valtion tunnusmerkki
- 'Piiritetty linnake' uhkakuvan ylläpito

Lähteet:

- Johnston, Alastair, Iain. (1995). Thinking about Strategic Culture. *International Security* Vol. 19, No. 4 (Spring, 1995), pp. 32-64. Available also <http://www.fb03.uni-frankfurt.de/45431264/Johnston-1995-Thinking-about-Strategic-Culture.pdf>
- Lantis, Jeffrey (2006). Strategic culture. From clausewitz to constructivism. Prepared for defence threat reduction agency, Advanced systems and concepts office, 31 October 2006.
- [Antczak-Barzan](#), Anna (24. March 2017) Russia's Strategic Culture: Prisoner of Imperial History? Lecture in Baltic Defence College. <http://www.baltdefcol.org/conferences/militaryhistory/wp-content/uploads/2017/04/Prof.-Anna-Antczak-Barzan.pdf>